

مجموعه‌های چین

رقابت‌های ژئوپلیتیک در قرن ۲۱
و تغییر موازنه قدرت در شرق آسیا

مجموعه مقالات

گردآوری، تلخیص و ترجمه: محمد حسین باقی

سروشناس:	باقی، محمدحسین، ۱۳۵۹ - گردآورنده، مترجم
عنوان و نام پدیدآور:	معمای چین: رقابت‌های ژئوپلیتیک در قرن ۲۱ و تغییر موازنه قدرت در شرق آسیا: مجموعه مقالات / گردآوری، تلخیص و ترجمه محمدحسین باقی؛ شورای سیاست‌گذاری مصطفی درویشی، بهرام مهرجو؛ ویراستار سعید اردکان‌زاده یزدی
مشخصات نشر:	تهران: امین‌الضرب، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری:	۵۰۸ ص؛ ۵/۱۴×۵/۲۱ س.م.
شابک:	۹۷۸-۶۲۲-۹۵۴۷۷-۰۰۰
وضعیت فهرست‌نویسی:	فیبا
عنوان دیگر:	رقابت‌های ژئوپلیتیک در قرن ۲۱ و تغییر موازنه قدرت در شرق آسیا: مجموع مقالات.
موضوع:	چین -- سیاست و حکومت -- قرن ۲۱ م.
موضوع:	China -- Politics and government -- 21st century
موضوع:	سیاست جهانی -- قرن ۲۱ م.
موضوع:	World politics -- 21st century
موضوع:	موازنه قدرت
موضوع:	Balance of power
موضوع:	سیاست جغرافیایی -- چین -- قرن ۲۱ م.
موضوع:	Geopolitics -- China -- 21st century
موضوع:	چین -- روابط خارجی -- قرن ۲۱ م.
موضوع:	China -- Foreign relations -- 21st century
موضوع:	چین -- روابط خارجی -- ایالات متحده
موضوع:	China -- Foreign relations -- United States
موضوع:	ایالات متحده -- روابط خارجی -- چین
موضوع:	United States -- Foreign relations -- China
رده بندی کنگره:	DS۷۷۹/۴۶
رده بندی دیویی:	۹۵۱/۰۶
شماره کتابشناسی ملی:	۵۷۲۶۴۱۵

تنگ بازارهای معادن، گران، گران، گران
TEHRAN CHAMBER OF COMMERCE,
INDUSTRIES, MINES AND AGRICULTURE

معمای چین (رقابت‌های ژئوپلیتیک در قرن ۲۱ و تغییر موازنه قدرت در شرق آسیا)
گردآوری، تلخیص و ترجمه: محمدحسین باقی
شورای سیاست‌گذاری: مصطفی درویشی، بهرام مهرجو
ویراستار: سعید اردکان‌زاده یزدی
گرافیک و طراحی: آتلیه آینده‌نگر / رضا دولت‌زاده
چاپ اول: تابستان ۱۳۹۸
تیراژ: ۵۰۰ نسخه
چاپ و صحافی: آرمانسا
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۵۴۷۷-۰۰۰
انتشارات امین‌الضرب / پخش و فروش: ۷۷۵۳۱۴۱۰ - ۰۹۱۲۳۹۰۳۴۲۸

فهرست

پیشگفتار

۱۳	خیز ابو قدرت شرق مسعود خوانساری
۱۷	مقدمه مترجم

پیش در آمد

۱۹	
۲۲	۱. تجلی روح کنفوسیوس در کالبد چین
۲۴	۲. ازدها بر می خیزد
۲۴	مهار: از شوروی تا چین
۲۸	۳. آغاز اصلاحات در چین
۳۱	عدو شد سبب خیر
۳۲	آغاز عصر دنگ و خیز اقتصادی چین
۳۴	از «مائو» تا «شی» و از «خیز» به «جهش»
۳۹	۴. چین در مسیر ادغام با جهان
۴۳	۵. اشتباهات سیری ناپذیر ازدهای زرد
۴۹	۶. چین: نواستعمارگر یا امپریالیسم بدون سرمایه داری؟
۶۰	۷. پایان قرن آمریکایی، آغاز هژمونی چین

بخش اول:

افسانه نوسازی اقتدار گرایانه

مقدمه

الگوی چین: در نظر و عمل

تعریف الگوی چین

افسانه حکمرانی یکپارچه

بوجه و حمایت از اصلاحات پایین به بالا

غلاب نه تحول

ثبات نه بحران

ظهور «ضد ماس ها»

تعمیم زدایی از تجربه

آیا الگوی توسعه چین پایدار است؟

نتیجه گیری

بخش دوم:

شرایط و امکان موازنه سازی میان آمریکا و چین

فصل اول: مبانی نظری رابطه چین و آمریکا

تولید ناخالص داخلی

نفوذ اقتصادی منطقه ای

تجارت

سرمایه گذاری و وام های مستقیم خارجی

تأثیر احتمالا آرام تجارت بینا دولتی موجود و ترتیبات سرمایه گذاری

هزینه های دفاعی و ابداعات تکنولوژیک

تحقیق و توسعه

قابلیت های نظامی چین - آمریکا

زیردریایی ها

شناورهای رزمی

دفاع هوایی

نیروهای هسته ای

۱۲۲	سیستم‌های فضایی
۱۲۳	جاسوسی، ردیابی و شناسایی
۱۲۴	جنگ الکترونیک
۱۲۶	ارزیابی کلی
۱۲۹	قابلیت‌های جبرانی (یا مکمل) متحدین
۱۳۰	ارزیابی‌های کمی
۱۳۲	اربابی‌های نظامی کیفی
۱۳۸	تاکتیک‌های سیاسی و ژئواستراتژیک
۱۴۳	فصل دوم: هزینه‌های برتری و منافع یک توازن قدرت با ثبات
۱۵۲	فصل سوم: هفت چرخه تاریخی قدرت
۱۵۳	وضعیت قوای آمریکایی و تقویت سازوکارهای مدیریت بحران
۱۶۱	یک شبه جزیره کره متحد با یک متحد متعدد
۱۶۵	روابط امنیتی تقویت شده اما محدود ژان - آمریکا
۱۶۷	تنگه عمدتاً غیرنظامی شده تایوان
۱۷۱	محیط محدود غیرنظامی و مشترک توسعه دریاهای چین جنوبی و شرقی
۱۷۶	عملیات‌های محدود FON و ISR برای ارزیابی
۱۷۹	یک مجموعه‌ای عمیق‌تر و جدی‌تر از ساختارها و فعالیت‌های اقتصادی
۱۸۳	فصل چهارم: رسیدن به توازن با ثبات قدرت
۱۸۳	اصول و رهنمودهای حرکت به جلو
۱۸۹	گام‌های ملموس در این فرایند
۱۹۴	مشاوره با متحدان و دوستان آمریکا
۱۹۹	گفت‌وگوهای اولیه با پکن
۲۰۱	حرکت به سوی قوای نظامی مبتنی بر انکار متقابل
۲۰۳	مناقشات جدی سرزمینی - دریایی را از حالت نظامی خارج کردن
۲۰۷	از میان بردن منابع بالقوه رقابت و ستیز نظامی یعنی تایوان و کره
۲۰۹	تعمیق همبستگی و ادغام اقتصادی منطقه‌ای
۲۱۰	نتیجه‌گیری

۲۱۵	برخی اشارات: تجارت
۲۱۵	تجارت آ. سه. آن با چین و آمریکا
۲۱۵	تجارت ژاپن با چین و آمریکا
۲۱۶	تجارت کره جنوبی با چین و آمریکا
۲۱۶	تجارت هند با چین و آمریکا
۲۱۷	تجارت استرالیا با چین و آمریکا

بخش سوم:

۲۱۹	چین و نظم بین‌المللی لیبرال پس از جنگ جهانی دوم
-----	---

۲۲۰	دیباچ
-----	-------

۲۲۴	فصل اول: مقدمه
-----	----------------

۲۲۶	تعریف نظم بین‌المللی
-----	----------------------

۲۲۸	روش‌شناسی و رویکردها
-----	----------------------

۲۳۱	فصل دوم: منافع و امیال چین
-----	----------------------------

۲۳۱	منافع اساسی چین
-----	-----------------

۲۳۴	گزارش شی جین پینگ در کنگره نوزدهم حزب
-----	---------------------------------------

۲۳۶	دیدگاه‌های متفاوت در مورد نیت چین
-----	-----------------------------------

۲۳۹	فصل سوم: دیدگاه‌های چین در مورد نظم بین‌المللی
-----	--

۲۴۰	حمایت از موسساتی که به نفوذ چین کمک می‌کنند
-----	---

۲۴۱	درک ساز و کارهای قاعده محور چندجانبه
-----	--------------------------------------

۲۴۱	رقابت ارزش‌های غربی و قدرت نظامی آمریکا
-----	---

۲۴۲	انتقاد از استثنائگرایی آمریکا
-----	-------------------------------

۲۴۳	انتقاد از مداخله‌گری نظامی
-----	----------------------------

۲۴۴	فصل چهارم: رفتار چین در قبال نظم
-----	----------------------------------

۲۴۴	چین و نهادهای بین‌المللی
-----	--------------------------

۲۴۸	چین و هنجارهای بین‌المللی
-----	---------------------------

۲۵۴	سازگاری چین با مجموعه قواعد نظم
۲۵۴	مجموعه قواعد عمومی
۲۵۵	مورد مطالعاتی: چین و سازمان تجارت جهانی
۲۵۸	نقش چین در مسائل مشترک امنیتی
۲۵۹	کارت برنده‌ی در حال ظهور: «دست دراز نفوذ چین»
۲۶۰	رفتار چین در قبال نظم بین‌المللی پساجنگ

۲۶۵	فصل پنجم: آ. به تعامل متقابل چین با نظم بین‌المللی
۲۶۶	روندها و تغییرات ژئواستراتژیک در نظم بین‌المللی
۲۶۷	افزون غریب
۲۶۸	ظهور کد جهانی غیر
۲۶۹	وابستگی روزافزون چین با نظم بین‌المللی
۲۷۰	چین چگونه به دنبال اصلاح نظم بین‌المللی است
۲۷۱	کوتاه مدت
۲۷۱	میان مدت
۲۷۳	بلندمدت
۲۷۴	بازسازی منطقه آسیا- پاسیفیک: پیش‌بینی آینده؟
۲۷۸	تشدید رقابت برای نفوذ سیاسی
۲۸۰	چین احتمالاً کدام بخش از نظم را به چالش می‌کشد؟
۲۸۱	افزایش نقش و نفوذ چین در نهادهای بین‌المللی
۲۸۱	رقابت و چالش بر سر حضور نظامی آمریکا در نزدیکی چین
۲۸۲	تضعیف هنجارهای لیبرال نظم
۲۸۲	شیوه‌های وام دهی بدون شرط
۲۸۳	مقاومت در برابر مسئولیت برای حفاظت
۲۸۴	حکمرانی سایبری را تحت کنترل سازمان ملل در آوردن
۲۸۵	نتیجه‌گیری: نظم اصلاح شده یا واژگون شده؟

۲۸۶	فصل ششم: سه مسیر برای چین و نظم بین‌الملل
۲۸۹	تصوراتی از آینده

۲۹۴	تبعات آن برای سیاست آمریکا
۲۹۶	آماده شدن برای طیف وسیعی از آینده‌های احتمالی
۲۹۸	نتیجه‌گیری و توصیه
۲۹۸	به سوی یک رقابت باثبات در شرایط یک نظم مشترک
۲۹۹	مدنظر قرار دادن رویکرد چین در قبال نظم پساجنگ
۳۰۱	استراتژی آمریکا در قبال چین و نظم مشترک
۳۰۱	بنیایی برای یک استراتژی: سه پیش
۳۰۳	استراتژی ایالات متحده در قبال چین و نظم مشترک: ابتکارات همکاری‌جویانه

بخش چهارم:

۳۱۲	دورک تفکر هسته‌ای چین
۳۱۲	تفاوت میان تفکر هسته‌ای چین، آمریکا و منشأ آنها
۳۱۲	پارادایمی برای مطالعات استراتژی
۳۱۷	مفاهیم اساسی: بازدارندگی و جبار
۳۲۰	نیروهای هسته‌ای و ثبات استراتژیک

فصل اول: محیط امنیتی چین و نقش تسلیحات هسته‌ای

۳۲۵	مقدمه
۳۲۵	خطوط اصلی تفکر چینی در مورد استراتژی هسته‌ای
۳۲۶	استراتژی هسته‌ای چین در پرتو سال‌های طولانی جنگ اتمی
۳۲۶	استراتژی هسته‌ای ریشه دوانده در ماتریالیسم دیالکتیک
۳۲۷	چگونه استراتژی هسته‌ای محدود چین، ضعف را با قدرت تلافی می‌کند
۳۲۷	وقتی حفظ تسلیحات هسته‌ای به ضرورت تبدیل می‌شود
۳۲۸	نپذیرفتن چتر هسته‌ای شوروی
۳۲۸	مقاومت در برابر قصد قدرت‌های هسته‌ای برای کنترل چین با نیروهای هسته‌ای
۳۲۹	دیدن جوانب مثبت و منفی تسلیحات هسته‌ای
۳۲۹	هر چه تسلیحات هسته‌ای بیشتر، احتمال جنگ هسته‌ای کمتر
۳۳۰	عدم اتکا به تسلیحات هسته‌ای برای پیروزی در جنگ علیه متجاوز
۳۳۱	پیروزی در برابر تجاوز، عمدتاً با تسلیحات متعارف

۳۳۱. اصل استفاده از تسلیحات هسته‌ای فقط برای تلافی
 ۳۳۲. شکل‌گیری قوای هسته‌ای کوچک چین
 ۳۳۴. تئوری «تعداد محدود» بازتاب خصائل و ویژگی‌های چین است
 ۳۳۴. حمایت چین از خلع سلاح هسته‌ای و کنترل تسلیحات
 ۳۳۶. تسلیحات هسته‌ای چین و محیط امنیتی بین‌المللی جدید پس از جنگ سرد چین
 ۳۳۶. چگونه محیط پس از جنگ سرد بر اندیشه چین در مورد استراتژی هسته‌ای تأثیر گذاشته است؟
 ۳۳۷. اندیشه هسته‌ای چین و مسئله تایوان
 ۳۳۹. تلاش‌های چین برای حفظ کارایی بازدارندگی هسته‌ای
 ۳۴۱. فشارهای شفافیت و خلع سلاح در بحبوحه فداکاری روزافزون برای عدم اشاعه
 ۳۴۲. نقش تسلیحات هسته‌ای در امنیت ملی چین
 ۳۴۲. آیا چین با همه این‌ها، اصل «آغازگر نبودن غیرمشروط» پایبند باشد؟
 ۳۴۴. آیا چین باید به‌ر بار آلودگی هسته‌ای خود را به حداکثر برساند؟
 ۳۴۶. آیا منع اشاعه هسته‌ای با به‌عنوان مشکلی جدی دیده شود؟
 ۳۴۶. نتیجه‌گیری

- فصل دوم: آغازگر نبودن چین در استفاده از تسلیحات هسته‌ای**
 ۳۴۹. استدلال چین برای پذیرش سیاست آغازگر نبودن
 ۳۴۹. دیدگاه چین در مورد قابل کاربرد بودن تسلیحات هسته‌ای
 ۳۵۳. تأثیر استراتژی دفاع فعال چین
 ۳۵۶. مفهوم جنگ خلقی
 ۳۵۷. احتیاط و اخلاق در فرهنگ استراتژیک چین
 ۳۵۸. تجهیز دوباره برای ایجاد محیط دیپلماتیک فعال
 ۳۵۹. به پیش بردن یک سیاست خارجی مستقل
 ۳۶۰. اهمیت سیاست آغازگر نبودن در استفاده از تسلیحات هسته‌ای
 ۳۶۰. آغازگر نبودن و منافع امنیتی چین
 ۳۶۲. آغازگر نبودن و خلع سلاح هسته‌ای بین‌المللی
 ۳۶۵. آغازگر نبودن و شفافیت محدود هسته‌ای
 ۳۶۵. چشم‌انداز سیاست آغازگر نبودن
 ۳۶۶. فرض ۱: فراتر از سیاست آغازگر نبودن بروید.

- ۳۶۷ فرض ۲: کنار گذاشتن سیاست آغازگر بودن و دنبال کردن نمونه دولت‌های هسته‌ای دیگر.....
- ۳۶۹ فرض سوم: افزایش اعتبار، کارآمدی و قابلیت اطمینان به تعهد آغازگر نبودن.....

۳۷۰ نتیجه گیری.....

۳۷۲ فصل سوم: توسعه تسلیحات هسته‌ای در چین.....

۳۷۲ مقدمه.....

۳۷۲ برقراری سیاست توسعه هسته‌ای چین.....

۳۷۲ ساز و کارهای تصمیم‌گیری.....

۳۷۴ استراتژی توسعه هسته‌ای چین.....

۳۷۷ توسعه توانایی هسته‌ای چین.....

۳۸۲ فاکتورهای تاثیرگذار بر توسعه تسلیحات هسته‌ای و استراتژی پاسخ.....

۳۸۵ توسعه تسلیحات هسته‌ای و دستورالعمل کنترل تسلیحات هسته‌ای.....

۳۸۷ نتیجه گیری.....

۳۹۲ فصل چهارم: دیدگاه چین در مورد نقشه راه منتهی به خلع سلاح هسته‌ای.....

۳۹۲ مقدمه.....

۳۹۳ تطور و تکامل وضعیت خلع سلاح هسته‌ای چین.....

۳۹۳ موضع چین در مورد خلع سلاح در دوران پیش از اصلاحات.....

۳۹۴ موضع چین در مورد خلع سلاح از دهه ۸۰ تا پایان جنگ سرد.....

۳۹۵ موضع دولت چین در مورد خلع سلاح پس از جنگ سرد.....

۳۹۹ دیدگاه دانشمندان چینی در مورد مسائل خلع سلاح هسته‌ای در الملای.....

۳۹۹ فرهنگ استراتژیک چین و خلع سلاح.....

۴۰۰ ارزیابی دانشمندان چینی از فرایند خلع سلاح روسیه- آمریکا.....

۴۰۰ پیش‌زمینه‌ای در مورد خلع سلاح آمریکایی- روسی و انگیزه‌هایش.....

۴۰۱ اهمیت خلع سلاح هسته‌ای آمریکا- روسیه.....

۴۰۲ تغییرات غیراساسی در نقش تسلیحات هسته‌ای به عنوان نماد جایگاه ملی.....

۴۰۲ نوسازی تسلیحات هسته‌ای و توسعه قابلیت‌های استراتژیک غیرهسته‌ای.....

۴۰۳ چشم‌انداز خلع سلاح هسته‌ای.....

۴۰۴ نقشه راه به سوی خلع سلاح هسته‌ای.....

ترویج خلع سلاح هسته‌ای بین‌المللی در چارچوب ساز و کارهای چندجانبه‌ی موجود ۴۰۷

چین نقش مهمی در حوزه خلع سلاح هسته‌ای ایفا می‌کند ۴۰۸

نتیجه‌گیری ۴۱۰

فصل پنجم: رابطه میان تسلیحات هسته‌ای و درگیری‌های نظامی متعارف ۴۱۱

دیدگاه چین در مورد جنگ هسته‌ای ۴۱۱

تأثیر روابط هسته‌ای بر روابط نظامی متعارف ۴۱۸

تأثیر روابط نظامی متعارف بر بحران هسته‌ای ۴۲۱

بحران هسته‌ای چین- آمریکا چگونه می‌تواند رخ دهد ۴۲۲

کاتی مختصر در مورد مدیریت بحران چین و آمریکا ۴۲۶

فصل ششم: منع اشاعه هسته‌ای: پیشینه و عمل چین ۴۲۹

چین و منع اشاعه هسته‌ای: یک تفسیر ۴۲۹

منافع ملی امنیتی و سیاست منع اشاعه هسته‌ای چین: ۱۹۴۹ - ۱۹۷۸ ۴۳۱

منافع اقتصادی و سیاست منع اشاعه هسته‌ای چین: ۱۹۷۹ - ۲۰۰۳ ۴۳۶

توازن منافع در هم تنیده و سیاست منع اشاعه چین: ۲۰۰۳ تاکنون ۴۴۲

نتیجه‌گیری ۴۴۶

فصل هفتم: تسلیحات هسته‌ای در روابط آمریکا و چین ۴۵۰

سوء تفاهات اساسی ۴۵۱

تأثیرات امروزی ۴۵۵

بخش پنجم:

احتمال درگیری نظامی چین و آمریکا

۴۵۹

مقدمه ۴۶۰

چهار مورد تحلیلی ۴۶۱

اهمیت مولفه‌های غیرنظامی ۴۶۳

فصل اول: اهداف ۴۶۵

مبنای منطقی ۴۶۵

فاکتورهای در نظر گرفته شده ۴۶۷

فصل دوم: چارچوب تحلیلی ۴۷۰

تفکر چین و آمریکا در مورد جنگ ۴۷۱

متغیرهای جنگ ۴۷۴

محدودیت‌های دست بالا و دست پایین ۴۷۹

فصل سوم: ارزیابی گزینه‌ها: نظامی، اقتصادی، سیاسی و بین‌المللی ۴۸۲

تأثیرات نظامی ۴۸۲

هزینه‌های اقتصادی ۴۸۵

تأثیرات سیاسی ۴۹۰

تأثیرات بین‌المللی ۴۹۳

چهار تأثیر مهم ۴۹۶

فصل چهارم: یافته‌ها، توصیه‌ها و نتیجه‌گیری ۴۹۸

یافته‌ها ۴۹۸

توصیه‌ها ۴۹۹

ملاحظات پایانی ۵۰۲

سناریوی درگیری شدید ۵۰۳

۱- هواپیماها ۵۰۳

۲- کشتی‌های سطحی ۵۰۳

۳- زیردریایی‌ها ۵۰۴

۴- موشک‌ها ۵۰۴

۵- C4ISR ۵۰۵

تأثیرات اقتصادی در یک نبرد شدید در سال ۲۰۲۵ ۵۰۶

مصرف ۵۰۷

پیشگفتار

خیز ابرقدرت شرق

مسعود خوانساری

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
مدیر مسئول ماهنامه آینده‌نگر

امروزه برخی چین را «ابرقدرت شرق» می‌نامند؛ کشوری که نامش را در زمره یکی از کشورهایی که قواعد بازی سیاست و اقتصاد را در قرن ۲۱ تعیین می‌کند تثبیت کند. اگر شوروی در قرن ۲۰ عنوان ابرقدرت شرق را یدک می‌کشید اما نتیجه بی‌پروایی‌ها ربنای پروازی‌های این کشور در سال ۱۹۹۱ نمایان شد یعنی زمانی که ۱۵ کشور از دل ابرقدرت سابق جدا شدند. اما چین با احتیاط بیشتری به پیش می‌رود و رهبرانش از الگوی شوروی درس عبرت گرفتند. چین حتی جامعه ابرقدرتی شرق را بر قامت خود کوچک می‌بیند و درصدد است تا طرحی نو در اندازد و قرن ۲۱ را «قرن چین» سازد. نویسندگان این کتاب معتقدند که سال ۲۰۴۰ سالی است که چین از آمریکا پیشی خواهد گرفت و جامعه «هژمون» بر تن خواهد کرد. آنها بر این باورند که اقتصاد چین با نرخ رشد بالایی در حال پیشرفت است اما آمریکا به دلیل جنگ‌های پرهزینه در عراق و افغانستان و کسری بودجه و درگیری در بسیاری از پرونده‌های جهانی عملاً وارد دورهای از فرسایش شده است. دقیقاً بخاطر همین نگرانی بود که ترامپ ظهور کرد و سیاست‌های تازه‌ای را در پیش گرفت.

برتری اقتصاد چین اکنون هم بر جهانیان ثابت شده است. چین دارای دومین اقتصاد در جهان و سومین کشور پهناور دنیا پس از روسیه و کانادا است که تقریباً با ۱۴ کشور دارای مرز مشترک زمینی و با ۶ کشور دارای مرز آبی مشترک است. این کشور با مساحتی بیش از ۹ میلیون کیلومتر مربع دارای بیش از ۵ هزار جزیره پراکنده در قلمرو دریائی خود است که مساحت کل آنها ۸۰ هزار کیلومتر مربع و طول ساحلی آنها ۱۴ هزار کیلومتر است. اقتصاد ۱۴ تریلیون دلاری این کشور آینده‌ای را نوید می‌دهد که در آن چین می‌تواند به یکی از بازیگران و معماران اصلی اقتصاد و سیاست در جهان تبدیل شود. اگر چند دهه پیش ۵ کشور چین را به وان یک طرف تجاری به رسمیت می‌شناختند اکنون بیش از ۱۰۰ کشور چین را به عنوان یک سربیک تجاری مهم می‌نگرند. نفوذ این کشور در اقصا نقاط دنیا دیده می‌شود. چینی‌ها در راستای دور زدن کشورهای غربی مبادرت به تأسیس بانک توسعه زیرساختی آسیا کرده‌اند که نقش صاف‌حقوق بین‌المللی پول را برای کشورهای آسیایی و غیر آسیایی ایفا می‌کند. اگر IMF در اعطای وام‌ها خود شرایط خاصی را لحاظ می‌کند تا بازگشت پولش تضمین شود اما چین هیچ پیش شرطی را برای اعطای وام تعیین نمی‌کند.

نویسندگان این کتاب قرن ۲۱ را قرن چین می‌دانند؛ قرن‌ای که در آن این اژدهای آسیایی از خواب چند صد ساله بیدار شده و توان خود را نشان می‌دهد. این تحقیر را پشت سر گذاشته و پا در عصر عظمت گذارده است. اگر تا چند دهه پیش این کشور در بازی‌های جهانی بازیگر چندانی به حساب نمی‌آمد اما شرایط به گونه‌ای رقم خورد که چین دیگر قابل چشم پوشی نباشد. این کشور در بسیاری از تحولات و پرونده‌های جهانی نقشی برجسته دارد و بر اساس بسیاری از آمارها، شانه به شانه آمریکا در حال حرکت است. هر جایالات متحد کناره می‌کشد، چین جای این کشور را پر می‌کند. به هر روی، تردیدی نیست که چین به سرعت از قدرت‌های بزرگ جهانی است و موتور محرکه اقتصاد جهان. به نظر می‌رسد قرن ۲۱ قرن پوست اندازی قدرت‌هاست. احتمالاً یک گذار قدرتی از غرب به شرق صورت خواهد گرفت و این بار شرق به رهبری چین سردمدار قدرت در جهان خواهد شد.

الگوی چین خواه ناخواه برای کشورها نیز مورد بحث و نقد قرار گرفته است. درس‌های اخیر در میان برخی از مسئولان و سیاستمداران، الگوی توسعه چینی برای ایران مطرح شده است. فارغ از اینکه این نسخه چقدر برای ایران عملی باشد، شناخت چین، الگوی توسعه آن و پیش‌بینی تحولات آینده‌اش، پیش‌نیاز مباحثات دیگر است.

مجموعه‌ای که پیش رو دارید متشکل از مجموعه مقالاتی است که از سوی برخی اندیشکده‌های برجسته جهانی تهیه شده است. این مجموعه متشکل از مقالاتی از موقوفه «کارنگی» برای صلح بین‌الملل و موسسه «رند» است. این دو موسسه پژوهشی از مؤثرترین مراکز تحقیقاتی در حوزه سیاستگذاری و تصمیم‌گیری هستند و تحقیقات آنها طیف گسترده‌ای از موضوعات از امنیت ملی آمریکا، سیاست خارجی، بررسی امور بین‌المللی تا جهانی‌سازی و دموکراسی، مسائل حقوقی، تجارت و سرمایه‌گذاری اقتصادی و غیره را شامل می‌شود. این کتاب متشکل از ۵ بخش است.

بخش اول به بحث الگوی توسعه چین، تعاریف آن و مدل‌ها و ضد مدل‌ها می‌پردازد. بخش دوم، دربرگیرنده ۴ فصل که مبانی نظری و رقابت اقتصادی و نظامی میان چین و آمریکا را شامل می‌شود، نویسندگان این بخش، سال ۲۰۴۰ را سال عبور و پیشی گرفتن چین از آمریکا می‌دانند. این فصل به شکلی دقیق «مکان»‌ها، باید و نبایدها و شرایط یک توازن قدرت باثبات در روابط شرق و غرب را مطرح و به ارائه راهکارهایی در مورد چگونگی توازن‌سازی و مدیریت بحران در شرق آسیا می‌پردازد.

بخش سوم، متشکل از ۷ فصل است که چین و نظم بین‌المللی لیبرال پساجنگ جهانی دوم، نظم چینی و نظم آمریکایی، مولفه‌های این دو نظم، افول غرب و ظهور چین و مسائلی از این دست را بررسی می‌کند.

بخش چهارم نیز متشکل از ۷ فصل است که به تفصیل به تفکر هسته‌ای چین از ابتدا تاکنون پرداخته و به نقش آن در تصمیم‌گیری‌های کلان و استراتژیک چین می‌پردازد و نقش تسلیحات هسته‌ای در حفظ قدرت میان شرق و غرب را به تفصیل بررسی می‌کند.

بخش پنجم، متشکل از ۴ فصل است که به بررسی احتمال جنگ چین و آمریکا می‌پردازد. اگر قرار بود این مجموعه به صورت کامل ترجمه شود کتابی می‌شد بالغ بر هزار صفحه که شاید رغبت کمتری برای مطالعه آن می‌بود.

این کتاب مجموعه‌ای است فشرده، مختصر و مفید که اطلاعات به روز و فراوانی در مورد چین، مسیر توسعه این کشور و منطقه و نقش آن در شرق آسیا به خواننده مشتاق ارائه می‌دهد. امید که این مجموعه به کام خوانندگان خوش آید.